

Vlaams
Parlement

ingediend op **880** (2020-2021) – Nr. 1
30 juni 2021 (2020-2021)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van artikel 37
van het decreet van 15 februari 2019
betreffende het jeugddelinquentierecht,
wat betreft de langdurige gesloten begeleiding

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	7
Advies van de Raad van State	13
Ontwerp van decreet	23
Bijlage bij de memorie van toelichting: Kind- en jongereneffectrapport (JoKER) ..	27

MEMORIE VAN TOELICHTING

Samenvatting

Bij het arrest van 11 februari 2021 oordeelde het Grondwettelijk Hof dat de sanctie van de langdurige gesloten begeleiding voor minderjarigen tussen twaalf en zestien jaar onvoldoende voorspelbaar is en bekritiseerde het Hof het gebrek aan invulling van de uitzonderlijke omstandigheden van de sanctie. Artikel 37, §1, tweede lid, en §4, van het bestreden decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht werden om die reden vernietigd. Met voorliggend ontwerp van decreet wordt hieraan tegemoetgekomen in het licht van de vereiste van voorzienbaarheid van de strafbaarstelling en wordt nauwkeurig omschreven dat deze sanctie uitsluitend mogelijk wordt voor een deelverzameling van de huidige limitatieve lijst van misdrijven die is opgenomen voor de minderjarige delictpleger die zestien jaar of meer is.

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Wat de vernietiging betreft van artikel 37, §1, tweede lid, en §4, van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, sluit het Grondwettelijk Hof de mogelijkheid om een langdurige gesloten begeleiding voor minderjarigen tussen twaalf en zestien jaar op te leggen principieel niet uit in zijn arrest, maar bekritiseert het gebrek aan invulling van de uitzonderlijke omstandigheden van de sanctie.

Gelet op de bedoeling van de decreetgever om de sanctie van langdurige gesloten begeleiding, zij het met een minder lange maximale duur, ook mogelijk te maken voor minderjarigen die zeer ernstige jeugddelicten plegen op het ogenblik dat zij nog geen zestien jaar zijn, worden met voorliggend ontwerp van decreet de voorwaarden voor een langdurige gesloten begeleiding voor minderjarigen jonger dan zestien jaar aangepast, in het licht van de vereiste van voorzienbaarheid van de strafbaarstelling. In het ontwerp van decreet wordt daarom nauwkeurig omschreven dat deze sanctie uitsluitend mogelijk wordt voor een deelverzameling van de huidige limitatieve lijst met misdrijven die is opgenomen in artikel 37, §2, eerste lid, 4°, van het Jeugddelinquentiedecreet (voor de minderjarige delictpleger die zestien jaar of meer is).

B. Inhoud

Uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat de voorwaarde van uitzonderlijke omstandigheden doelt op de ernst van de gepleegde feiten. Die bedoeling van de decreetgever stemt evenwel niet overeen met de voorwaarden die voordien waren bepaald in de tekst van het decreet. De vereisten voor het opleggen van een langdurige gesloten begeleiding waren immers minder streng voor de minderjarigen jonger dan zestien jaar, dan voor de minderjarigen die minstens zestien jaar zijn op het ogenblik van het plegen van het delict.

De keuze voor een langdurige gesloten begeleiding voor de doelgroep onder zestien jaar voor zeer ernstige delicten is terug te vinden in de parlementaire voorbereiding waar de voorwaarde als volgt wordt toegelicht: "In principe kan deze langdurige sanctie enkel worden opgelegd aan de minderjarige delictpleger die minstens zestien jaar is, en die cumulatief voldoet aan de voorwaarden zoals hierboven uitgelegd. Wanneer minderjarigen echter jeugddelicten plegen op het ogenblik dat zij nog geen zestien jaar zijn, maar waarbij het om zodanig ernstige feiten gaat, kan deze sanctie ook opgelegd worden, zij het met een minder lange maximale duur." (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1670/1, p. 65).

De decreetgever maakt de keuze om ook voor de minderjarigen onder de zestien jaar specifiek in te zetten op welbepaalde categorieën van ernstige maatschappijverstorende misdrijven met een strafmaat van tien jaar opsluiting of meer, met name oorlogs- en terroristische misdrijven, levensdelicten (inclusief roofmoord) en verkrachting met verzwarende omstandigheden of de dood tot gevolg. Gelet op de ernstige, levenslange impact op het slachtoffer en de sterke maatschappelijke impact, maakt de decreetgever uitdrukkelijk de keuze om alle vormen van verkrachting mee te nemen.

– Implementatie

De inwerkingtreding van de wijzigingen aan artikel 37 met betrekking tot de langdurige gesloten begeleiding voor minderjarigen jonger dan zestien jaar, die met voorliggend ontwerp van decreet worden ingevoerd, is net zoals de overige bepalingen met betrekking tot de langdurige gesloten begeleiding geregeld in artikel 89 van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht. Concreet wordt de datum van inwerkingtreding bepaald door de Vlaamse Regering in functie van het realiseren van de nodige randvoorwaarden, zowel inhoudelijk, personeelsmatig als naar infrastructuur en capaciteit.

– Impactanalyse

Er wordt verwezen naar het kind- en jongereneffectrapport van 20 mei 2021 bij het voorontwerp van decreet.

C. Totstandkomingsprocedure

Het voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2021/90 van 9 maart 2021.

Het voorontwerp van decreet werd voorgelegd op het raadgevend comité Opgroeien van 29 april 2021. Er werden geen opmerkingen geformuleerd.

Het advies van de Raad van State werd bekomen op 18 mei 2021.

Een kind- en jongereneffectrapport bij het voorontwerp van decreet werd opge maakt op 20 mei 2021.

Voor het overige wordt verwezen naar de vorige adviezen en impactanalyse bij het ontwerp van decreet betreffende het jeugddelinquentierecht zoals definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 13 juli 2018 (beslissing VR 2018 1307) en ingediend in het Vlaams Parlement.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Gevolg gevend aan het advies van de Raad van State wordt verduidelijkt dat de uitzonderlijke omstandigheden, waarin de langdurige gesloten begeleiding kan worden opgelegd aan minderjarigen tussen de twaalf en zestien jaar op het ogenblik van het delict, die doelen op de ernst van de gepleegde feiten, bepaald worden in paragraaf 4, tweede en derde lid.

In principe kan de sanctie van langdurige gesloten begeleiding enkel worden opgelegd aan de minderjarige delictpleger die minstens zestien jaar is, en die cumulatief voldoet aan zes voorwaarden. Wanneer minderjarigen echter jeugddelicten plegen op het ogenblik dat zij nog geen zestien jaar zijn, kan deze sanctie ook opgelegd worden in uitzonderlijke omstandigheden, zij het met een minder lange maximale duur.

Naast de cumulatieve voorwaarden van vermoeden van schuldbequaamheid; elke andere maatregel of sanctie is ongepast of heeft gefaald; het in gevaar zijn van de fysieke integriteit van de betrokken minderjarige delictpleger of derden en de nood aan gesloten begeleiding, wordt nauwkeurig omschreven dat deze sanctie uitsluitend mogelijk wordt voor een deelverzameling van de huidige limitatieve lijst met misdrijven die is opgenomen voor de minderjarige delictpleger die zestien jaar of meer is.

De decreetgever maakt de keuze om ook voor de minderjarigen onder de zestien jaar specifiek in te zetten op welbepaalde categorieën van ernstige maatschappijverstorende misdrijven, met name oorlogs- en terroristische misdrijven, levensdelicten (inclusief roofmoord) en verkrachting met verzwarende omstandigheden of de dood tot gevolg. Gelet op de ernstige, levenslange impact op het slachtoffer en de sterke maatschappelijke impact, maakt de decreetgever uitdrukkelijk de keuze om alle vormen van verkrachting mee te nemen.

De in aanmerking komende misdrijven voor de categorie van de twaalf- tot veertienjarigen en voor de categorie veertien- tot zestienjarigen worden, zoals dit ook steeds de bedoeling was van de decreetgever, gelijkgeschakeld. We verwijzen hiervoor naar het antwoord van de decreetgever bij de opmerking onder punt 249 van het advies van de Raad van State nr. 62.779/3 van 18 april 2018 over het voorontwerp van decreet betreffende het jeugddelinquentierecht, waarbij werd opgemerkt dat ten aanzien van de groep van minderjarigen 'tussen twaalf en veertien jaar' meer misdrijven in aanmerking komen dan voor de groep minderjarigen 'tussen veertien en zestien jaar'. Het is niet de bedoeling geweest van de decreetgever om de in aanmerking komende misdrijven ruimer te omschrijven voor de categorie van de twaalf- tot veertienjarigen dan voor de categorie veertien- tot zestienjarigen.

Om toepassings- en interpretatiemoeilijkheden bij latere wijzigingen van het Strafwetboek te vermijden, wordt in het tekstvoorstel van het ontwerp van decreet elk van de in aanmerking komende artikelen en misdrijven apart vermeld.

- Gaat het om een minderjarige delictpleger die op het ogenblik van de feiten minstens twaalf jaar is en de volle leeftijd van veertien jaar nog niet heeft bereikt en die een feit pleegt, zoals bedoeld in de volgende artikelen van het Strafwetboek: oorlogs- en terroristische misdrijven: 136bis (genocide), 136ter (misdaden tegen de mensheid), 136quater (oorlogsmisdaden), 136sexies

(oorlogstuigen), 137, 140, 141 (de terroristische misdrijven), 376 (verkrachting met verzwarende omstandigheden of met de dood tot gevolg), 393 tot en met 397 (de verschillende modaliteiten van doodslag en moord) en 475 (roofmoord), voor zover deze strafbaar zijn met meer dan tien jaar opsluiting, en artikel 375 (verkrachting), dan bedraagt de maximale duur van de sanctie die hem kan worden opgelegd twee jaar.

- Gaat het om een minderjarige delictpleger die op het ogenblik van de feiten minstens veertien jaar is en de volle leeftijd van zestien jaar nog niet heeft bereikt en die eenzelfde feit pleegt uit bovenvermelde lijst voor delictplegers tussen de twaalf jaar en veertien jaar op het moment van de feiten, en voor zover deze strafbaar is met meer dan tien jaar opsluiting, dan bedraagt de maximale duur van de sanctie die hem kan worden opgelegd vijf jaar.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving,
Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE

VOORONTWERP VAN DECREET

Ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 37 van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat betreft de langdurige gesloten begeleiding

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme en de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme en de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 37 van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 komt in de plaats van het tweede lid, vernietigd bij arrest nr. 22/2021 van 11 februari 2021 van het Grondwettelijk Hof, een nieuw tweede lid, dat luidt als volgt:

“De sanctie, vermeld in het eerste lid, kan alleen in uitzonderlijke omstandigheden worden uitgesproken ten aanzien van personen die nog geen zestien jaar waren op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict.”;

2° in de plaats van paragraaf 4, vernietigd bij arrest nr. 22/2021 van 11 februari 2021 van het Grondwettelijk Hof, komt een nieuwe paragraaf 4, die luidt als volgt:

“§4. In afwijking van paragraaf 2, 1°, kan de jeugdrechtbank de sanctie, vermeld in paragraaf 1, bevelen ten aanzien van minderjarige delictplegers die nog geen zestien jaar waren op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict.

Als de cumulatieve voorwaarden, vermeld in paragraaf 2, 2°, 3°, 5° en 6°, vervuld zijn, en als het jeugddelict gepleegd is door een minderjarige die op het ogenblik van de feiten minstens twaalf jaar was en de volle leeftijd van veertien jaar nog niet had bereikt, kan de sanctie, vermeld in paragraaf 1, alleen worden opgelegd als het jeugddelict dat de voormelde minderjarige gepleegd heeft, een feit is als vermeld in artikel 136bis, 136ter, 136quater, 136sexies, 137, 140, 141, 376, 393, 394, 395, 396, 397 en 475 van het Strafwetboek, en de voormelde feiten strafbaar zijn met meer dan tien jaar opsluiting. De maximale duur van de sanctie bedraagt twee jaar. De minderjarige delictpleger wordt geplaatst in de voorbehouden capaciteit, vermeld in artikel 40, §3, eerste lid, van dit decreet.

Als de cumulatieve voorwaarden, vermeld in paragraaf 2, 2°, 3°, 5° en 6°, vervuld zijn, en als het jeugddelict gepleegd is door een minderjarige die op het ogenblik van de feiten minstens veertien jaar was en de volle leeftijd van zestien jaar nog niet had bereikt, kan de sanctie, vermeld in paragraaf 1, alleen worden opgelegd als het jeugddelict dat de voormelde minderjarige gepleegd heeft, een feit is als vermeld in artikel 136bis, 136ter, 136quater, 136sexies, 137, 140, 141, 376, 393, 394, 395, 396, 397 en 475 van het Strafwetboek, en de voormelde feiten strafbaar zijn met meer dan tien jaar opsluiting. De maximale duur van de sanctie bedraagt vijf jaar.”.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme.

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 69.100/1
van 18 mei 2021

over

een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap ‘tot
wijziging van artikel 37 van het decreet van 15 februari 2019
betreffende het jeugddelinquentierecht, wat betreft de langdurige
gesloten begeleiding’

Op 23 maart 2021 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap ‘tot wijziging van artikel 37 van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat betreft de langdurige gesloten begeleiding’.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 28 april 2021. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Bert THYS en Wouter PAS, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Katrien DIDDEN, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 18 mei 2021.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2.1. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot de wijziging van artikel 37 van het decreet van 15 februari 2019 ‘betreffende het jeugddelinquentierecht’, naar aanleiding van het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 22/2021 van 11 februari 2021, waarbij dat artikel gedeeltelijk werd vernietigd.

2.2.1. Op grond van artikel 37 van het decreet van 15 februari 2019 kan de jeugdrechtbank aan een minderjarige delictpleger de sanctie van de zogenaamde langdurige gesloten begeleiding opleggen, waarbij de betrokkene wordt toevertrouwd aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling voor een gesloten begeleiding van maximaal twee, vijf of zeven jaar.

Deze sanctie kan in beginsel enkel worden opgelegd aan een minderjarige delictpleger die zestien jaar of meer is op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict, wanneer cumulatief voldaan is aan de voorwaarden opgesomd in artikel 37, § 2.

2.2.2. Krachtens artikel 37, § 1, tweede lid, van het decreet van 15 februari 2019, zoals het van toepassing was vóór de vernietiging ervan bij het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 22/2021, kon de sanctie “alleen in uitzonderlijke omstandigheden” worden uitgesproken ten aanzien van personen die jonger dan zestien jaar waren op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict. In die zin bepaalde artikel 37, § 4, van het voornoemde decreet, zoals het van toepassing was vóór de vernietiging ervan bij het voormelde arrest van het Grondwettelijk Hof, het volgende:

“In afwijking van paragraaf 2, 1°, kan de jeugdrechtbank de sanctie, vermeld in paragraaf 1, bevelen ten aanzien van minderjarige delictplegers die nog geen zestien jaar zijn op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict.

Als de cumulatieve voorwaarden, vermeld in paragraaf 2, 2°, 3°, 5° en 6°, vervuld zijn, en als het jeugddelict gepleegd is door een minderjarige die op het ogenblik van de feiten minstens twaalf jaar is en de volle leeftijd van veertien jaar nog niet heeft bereikt, kan de sanctie, vermeld in paragraaf 1, alleen worden opgelegd als het gepleegde jeugddelict, als het zou zijn gepleegd door een meerderjarige, in de zin van het Strafwetboek of de bijzondere wetten een correctionele hoofdgevangenisstraf van vijf tot tien jaar of een zwaardere straf tot gevolg kan hebben. De maximale duur van de sanctie bedraagt twee jaar. De minderjarige delictpleger wordt geplaatst in de voorbehouden capaciteit als vermeld in artikel 40, § 3, eerste lid.

¹ Aangezien het gaat om een voorontwerp van decreet, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

Als de cumulatieve voorwaarden, vermeld in paragraaf 2, 2°, 3°, 5° en 6°, vervuld zijn, en als het jeugddelict gepleegd is door een minderjarige die op het ogenblik van de feiten minstens veertien jaar is en de volle leeftijd van zestien jaar nog niet heeft bereikt, kan de maximale duur van de sanctie vijf jaar bedragen.”

2.2.3. Het Grondwettelijk Hof besloot in zijn arrest nr. 22/2021 van 11 februari 2021 tot de vernietiging van artikel 37, § 1, tweede lid, en § 4, van het decreet van 15 februari 2019, onder meer op grond van de volgende overwegingen:

“B.55.1. (...)

Het bestreden decreet bepaalt niet wat die ‘uitzonderlijke omstandigheden’ zijn. In de parlementaire voorbereiding wordt die voorwaarde als volgt toegelicht:

‘In principe kan deze langdurige sanctie enkel worden opgelegd aan de minderjarige delictpleger die minstens zestien jaar is, en die cumulatief voldoet aan de voorwaarden zoals hierboven uitgelegd. Wanneer minderjarigen echter jeugddelicten plegen op het ogenblik dat zij nog geen zestien jaar zijn, maar waarbij het om zodanig ernstige feiten gaat, kan deze sanctie ook opgelegd worden, zij het met een minder lange maximale duur’ (*Parl. St.*, Vlaams Parlement, 2017-2018, nr. 1670/1, p. 65).

B.55.2. Zoals ook bevestigd door de Vlaamse Regering, blijkt uit die parlementaire voorbereiding dat het de bedoeling is van de decreetgever dat de ‘uitzonderlijke omstandigheden’ die verantwoord worden dat voor het opleggen van de langdurige gesloten begeleiding wordt afgeweken van de principiële leeftijdsvereiste van zestien jaar, betrekking hebben op de ernst van de gepleegde feiten.

Die bedoeling stemt evenwel niet overeen met de voorwaarden die in het bestreden artikel 37 zijn neergelegd voor het opleggen van de langdurige gesloten begeleiding ten aanzien van minderjarigen, naargelang zij de leeftijd van zestien jaar al dan niet hebben bereikt op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict.

Voor de minderjarige die zestien jaar of meer is op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict, kan een langdurige gesloten begeleiding slechts worden opgelegd voor een limitatieve lijst van misdrijven vermeld in het Strafwetboek ‘voor zover deze strafbaar zijn met meer dan vijf jaar opsluiting’ (artikel 37, § 2, 4°). Voor de minderjarige die minder dan zestien jaar is op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict, is die vrijheidsberovende sanctie niet beperkt tot een limitatieve lijst van misdrijven. Daarentegen geldt voor de minderjarige die minstens twaalf jaar maar minder dan veertien jaar is op het ogenblik van de feiten als enige beperking, wat de ernst van de betrokken feiten betreft, dat het gepleegde jeugddelict, als het zou zijn gepleegd door een meerderjarige, ‘in de zin van het Strafwetboek of de bijzondere wetten een correctionele hoofdgevangenisstraf van vijf tot tien jaar of een zwaardere straf tot gevolg kan hebben’ (artikel 37, § 4, tweede lid). Voor de minderjarige die minstens veertien jaar maar minder dan zestien jaar is op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict, voorziet artikel 37, § 4, derde lid, zelfs in geen enkele vereiste wat de ernst van de betrokken feiten betreft, noch inzake de strafrechtelijke kwalificatie van de gepleegde feiten, noch inzake de strafmaat.

Aldus zijn de vereisten voor het opleggen van een langdurige gesloten begeleiding minder strikt ten aanzien van de minderjarigen die jonger zijn dan zestien jaar dan ten aanzien van de minderjarigen die zestien jaar of meer zijn op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict, hetgeen in tegenspraak is met de bedoeling van de decreetgever, zoals die tot uitdrukking is gebracht in artikel 37, § 1, tweede lid, dat de sanctie ‘alleen in

‘uitzonderlijke omstandigheden’ kan worden uitgesproken ten aanzien van personen die jonger zijn dan zestien jaar op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict.

B.55.3. Dat gebrek aan coherentie tussen, enerzijds, de algemene voorwaarde van ‘uitzonderlijke omstandigheden’ die in artikel 37, § 1, tweede lid, is vermeld, en, anderzijds, de specifieke voorwaarden die in artikel 37, § 4, zijn neergelegd, vormt een bron van rechtsonzekerheid voor de minderjarigen die jonger zijn dan zestien jaar. Zij kunnen niet voldoende voorzien of zij een gedraging stellen die aanleiding kan geven tot een gesloten begeleiding van maximaal twee of vijf jaar.

In zoverre het aldus aan de jeugdrechtbank wordt overgelaten om te bepalen wanneer ‘uitzonderlijke omstandigheden’ voorhanden zijn, zonder voldoende nadere precisering van die omstandigheden in de voorwaarden voor het opleggen van die sanctie, geeft de bestreden bepaling aanleiding tot een risico van willekeur, waardoor afbreuk wordt gedaan aan het beginsel van voorspelbaarheid zoals dat voortvloeit uit het wettigheidsbeginsel.

B.56. Uit het voorgaande blijkt dat artikel 37 van het bestreden decreet, in zoverre het de jeugdrechtbank de mogelijkheid biedt om een gesloten begeleiding van maximaal twee of vijf jaar op te leggen aan een minderjarige die jonger dan zestien jaar is op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict, de artikelen 12, tweede lid, en 14 van de Grondwet schendt. Het middel is in die mate gegrond.

Bijgevolg dient artikel 37, § 1, tweede lid, en § 4, van het bestreden decreet te worden vernietigd.”

2.3. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet beoogt deze vernietiging te remediëren door in artikel 37 van het decreet van 15 februari 2019 een nieuwe paragraaf 4 in te voeren², waarin wordt bepaald dat de sanctie van de langdurige gesloten begeleiding ten aanzien van minderjarige delictplegers die nog geen zestien jaar waren op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict, uitsluitend mogelijk is voor welbepaalde van de misdrijven die thans in artikel 37, § 2, 4°, van het decreet limitatief zijn opgesomd wat betreft de regeling van de langdurige gesloten begeleiding voor de minderjarigen van zestien jaar of ouder. Het moet namelijk gaan om “een feit” als vermeld in de artikelen 136*bis*, 136*ter*, 136*quater*, 136*sexies*, 137, 140, 141, 376, 393, 394, 395, 396, 397 en 475 van het Strafwetboek³ en dat feit moet strafbaar zijn met meer dan tien jaar opsluiting.

Indien het jeugddelict werd gepleegd door een minderjarige van minstens twaalf jaar die de volle leeftijd van veertien jaar nog niet heeft bereikt op het ogenblik van de feiten, bedraagt de maximale duur van de sanctie twee jaar. Indien het jeugddelict werd gepleegd door een minderjarige van minstens veertien jaar die de volle leeftijd van zestien jaar nog niet heeft bereikt op het ogenblik van de feiten, bedraagt de maximale duur van de sanctie vijf jaar.

² Het eveneens vernietigde artikel 37, § 1, tweede lid, van het decreet van 15 februari 2019 wordt door het voorontwerp in essentie in zijn oorspronkelijke versie hersteld.

³ Volgens de bij de adviesaanvraag gevoegde memorie van toelichting (p. 3) maakt de decreetgever de keuze “om ook voor de minderjarigen onder de zestien jaar specifiek in te zetten op welbepaalde categorieën van ernstige maatschappijverstoringe misdrijven, met name oorlogs- en terroristische misdrijven, levensdelicten (inclusief roofmoord) en verkrachting met verzwarende omstandigheden of de dood tot gevolg”.

VORMVEREISTEN

3. Luidens artikel 4, eerste lid, van het decreet van 20 januari 2012 ‘houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid’ wordt bij elk ontwerp van decreet dat wordt ingediend bij het Vlaams Parlement, een kind- en jongereneffectrapport, afgekort JoKER, gevoegd, als de voorgenomen beslissing het belang van personen jonger dan vijftientig jaar rechtstreeks raakt.

Luidens artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 ‘tot instelling van een kind- en jongere-effectrapport’ kan een voorontwerp van decreet waarvoor de verplichting geldt die bedoeld is in artikel 4 van het decreet van 20 januari 2012, door de Vlaamse Regering enkel worden goedgekeurd als het vergezeld is van een kind- en jongereneffectrapport dat is opgesteld overeenkomstig de bepalingen van het decreet. De minister, bevoegd voor de coördinatie van de rechten van het kind, verstrekt daartoe een methodiek en ziet toe op de naleving van de kind- en jongereneffectrapportageverplichting. Wanneer een reguleringsimpactanalyse wordt gemaakt, wordt het kind- en jongereneffectrapport geïntegreerd in deze reguleringsimpactanalyse.

Uit de aan de Raad van State, afdeling Wetgeving, bezorgde stukken, blijkt niet dat een kind- en jongereneffectrapport werd opgesteld. Nochtans bevat het voorontwerp onmiskenbaar bepalingen die het belang van jongeren onder de leeftijd van vijftientig jaar rechtstreeks raken.

Aan het genoemde vormvereiste zal bijgevolg nog dienen te worden voldaan.

De door de gemachtigde aangevoerde omstandigheid dat een “impactanalyse (inclusief Joker)” werd uitgevoerd naar aanleiding van het ontwerp van decreet dat heeft geleid tot het decreet van 15 februari 2019 en dat de toen gemaakte “strategische beleidskeuzen” met betrekking tot artikel 37 van dat decreet niet zijn gewijzigd, doet aan die verplichting geen afbreuk.

4. Conform artikel 4, § 2, 1°, van het decreet van 29 juni 2018 ‘tot oprichting van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin’ is de Vlaamse Regering verplicht om aan de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin advies te vragen over de voorontwerpen van decreet waaraan de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring heeft gehecht.

Ook aan dit vormvereiste moet nog worden voldaan.

De door de gemachtigde aangevoerde omstandigheid dat met betrekking tot het ontwerp van decreet dat heeft geleid tot het decreet van 15 februari 2019, advies werd gevraagd aan de toenmalige Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid, doet evenmin afbreuk aan die verplichting.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

5.1. Zoals hiervóór *sub 2* is uiteengezet, beogen de stellers van het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet met de ontworpen wijzigingen tegemoet te komen aan de overwegingen van het Grondwettelijk Hof die hebben geleid tot de vernietiging van artikel 37, § 1, tweede lid, en § 4, van het decreet van 15 februari 2019.

5.2. Het Grondwettelijk Hof heeft in zijn voormelde arrest vooreerst een “gebrek aan coherentie” vastgesteld tussen “enerzijds, de algemene voorwaarde van ‘uitzonderlijke omstandigheden’”, die toentertijd in artikel 37, § 1, tweede lid, was vermeld en “anderzijds, de specifieke voorwaarden” die in artikel 37, § 4, waren bepaald. Het Hof oordeelde dat dit vastgestelde gebrek aan coherentie een bron van rechtsonzekerheid vormde voor de minderjarigen die jonger waren dan zestien jaar.⁴

Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet lijkt dit gebrek aan coherentie te verhelpen door in het ontworpen artikel 37, § 4, van het decreet van 15 februari 2019 zowel ten aanzien van de minderjarige die op het ogenblik van de feiten minstens twaalf jaar was en de volle leeftijd van veertien jaar nog niet had bereikt, als ten aanzien van de minderjarige die op het ogenblik van de feiten minstens veertien jaar was en de volle leeftijd van zestien jaar nog niet had bereikt, te bepalen dat de sanctie van de langdurige gesloten begeleiding alleen kan worden opgelegd als het gepleegde jeugddelict een feit is als vermeld in de artikelen 136*bis*, 136*ter*, 136*quater*, 136*sexies*, 137, 140, 141, 376, 393, 394, 395, 396, 397 en 475 van het Strafwetboek en dat dit feit strafbaar moet zijn met meer dan tien jaar opsluiting.

5.3. Het Hof heeft evenwel ook overwogen dat “[i]n zoverre het aldus aan de jeugdrechtbank wordt overgelaten om te bepalen wanneer ‘uitzonderlijke omstandigheden’ voorhanden zijn, zonder voldoende nadere precisering van die omstandigheden in de voorwaarden voor het opleggen van die sanctie, (...) de bestreden bepaling aanleiding [geeft] tot een risico van willekeur, waardoor afbreuk wordt gedaan aan het beginsel van voorspelbaarheid zoals dat voortvloeit uit het wettigheidsbeginsel”.⁵

In dit verband rijst de vraag of met de voormelde aanduiding van de misdrijfcategorieën die tot de sanctie aanleiding kunnen geven, helemaal wordt tegemoetgekomen aan het door het Hof vooropgestelde vereiste van een “voldoende nadere precisering van die [uitzonderlijke] omstandigheden in de voorwaarden voor het opleggen van die sanctie”. Door in het ontworpen artikel 37, § 1, tweede lid, van het decreet van 15 februari 2019 (opnieuw) uitdrukkelijk te bepalen dat de sanctie “alleen in uitzonderlijke omstandigheden [kan] worden uitgesproken” lijken de stellers van het voorontwerp aan te geven dat ook nog andere gegevens dan de in paragraaf 4 vermelde misdrijfcategorieën in overweging kunnen of moeten worden genomen.

De decreetgever zal in de tekst van het decreet of minstens in de memorie van toelichting daaromtrent duidelijkheid moeten verschaffen.

⁴ GwH 11 februari 2021, nr. 22/2021, B.55.3, eerste alinea.

⁵ GwH 11 februari 2021, nr. 22/2021, B.55.3, tweede alinea.

6. In zijn voormeld arrest nr. 22/2021 overweegt het Grondwettelijk Hof:

“B.39.4.2. Het komt de decreetgever toe, om naar analogie met datgene waarin artikel 52*quater* van de wet van 8 april 1965 voorziet, een bijzondere beroepstermijn en beroepsprocedure te organiseren voor de beslissingen tot het opleggen van de maatregelen van een gesloten oriëntatie en een gesloten begeleiding, alsook voor de beslissingen tot verlenging van de laatstgenoemde maatregel.

In afwachting van dat optreden van de decreetgever moeten de rechtswaarborgen die zijn neergelegd in het voormelde artikel 52*quater* per analogie worden toegepast ten aanzien van de voormelde beslissingen, zodra de bepalingen inzake de maatregelen van een gesloten oriëntatie of een gesloten begeleiding in werking zullen zijn getreden.”

Volgens de gemachtigde zal de decreetgever “[d]e wijziging van de bijzondere beroepstermijn [meenemen] in de wijzigingsbepalingen naar aanleiding van het inwerkingstellen (1 september 2022) van de gesloten oriëntatie en gesloten begeleiding (zogenaamde fase 2 in het decreet i.f.v. de werking van de gemeenschapsinstellingen)”.

De Raad van State, afdeling Wetgeving, neemt akte daarvan.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Marnix VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

Op voorstel van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme en de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme en de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding zijn ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 37 van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugd-delinquentierecht worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 komt in de plaats van het tweede lid, vernietigd bij arrest nr. 22/2021 van 11 februari 2021 van het Grondwettelijk Hof, een nieuw tweede lid, dat luidt als volgt:

“De sanctie, vermeld in het eerste lid, kan alleen in de uitzonderlijke omstandigheden, vermeld in paragraaf 4, tweede en derde lid, worden uitgesproken ten aanzien van personen die nog geen zestien jaar waren op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict.”;

2° in de plaats van paragraaf 4, vernietigd bij arrest nr. 22/2021 van 11 februari 2021 van het Grondwettelijk Hof, komt een nieuwe paragraaf 4, die luidt als volgt:

“§4. In afwijking van paragraaf 2, 1°, kan de jeugdrechtbank de sanctie, vermeld in paragraaf 1, bevelen ten aanzien van minderjarige delictplegers die nog geen zestien jaar waren op het ogenblik van het plegen van het jeugddelict.

Als de cumulatieve voorwaarden, vermeld in paragraaf 2, 2°, 3°, 5° en 6°, vervuld zijn, en als het jeugddelict gepleegd is door een minderjarige die op het ogenblik van de feiten minstens twaalf jaar was en de volle leeftijd van veertien jaar nog niet had bereikt, kan de sanctie, vermeld in paragraaf 1, alleen worden opgelegd als het jeugddelict dat de voormelde minderjarige gepleegd heeft, een feit is als vermeld in artikel 136bis, 136ter, 136quater, 136sexies, 137, 140, 141, 376, 393, 394, 395, 396, 397 en 475 van het Strafwetboek, en de voormelde feiten strafbaar zijn met meer dan tien jaar opsluiting, of een feit is als vermeld in artikel 375 van het Strafwetboek. De maximale duur van de sanctie bedraagt twee jaar. De minderjarige delictpleger wordt geplaatst in de voorbehouden capaciteit, vermeld in artikel 40, §3, eerste lid, van dit decreet.

Als de cumulatieve voorwaarden, vermeld in paragraaf 2, 2°, 3°, 5° en 6°, vervuld zijn, en als het jeugddelict gepleegd is door een minderjarige die op het ogenblik van de feiten minstens veertien jaar was en de volle leeftijd van zestien jaar nog niet had bereikt, kan de sanctie, vermeld in paragraaf 1, alleen worden opgelegd als het jeugddelict dat de voormelde minderjarige gepleegd heeft, een feit is als vermeld in artikel 136bis, 136ter, 136quater, 136sexies, 137, 140, 141, 376, 393, 394, 395, 396, 397 en 475 van het Strafwetboek,

en de voormelde feiten strafbaar zijn met meer dan tien jaar opsluiting, of een feit is als vermeld in artikel 375 van het Strafwetboek. De maximale duur van de sanctie bedraagt vijf jaar.”.

Brussel, 4 juni 2021.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving,
Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE

BIJLAGE
bij de memorie van toelichting:
KIND- EN JONGERENEFFECTRAPPORT (JoKER)

Kind- en jongereneffectrapport (JoKER) voorontwerp van decreet tot wijziging van artikel 37 van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat betreft de langdurige gesloten begeleiding

1 Gegevens van het advies

1.1 Gegevens van de regelgeving

nummer taal- en wetgevingstechnisch advies	nr. 2021/90 van 9 maart 2021.
bevoegde minister(s) van de regelgeving	Wouter Beke Zuhal Demir
datum JoKER-advies	20 mei 2021

1.2 Gegevens van de aanvrager

e-mailadres	Toon.vandeurzen@vlaanderen.be
organisatie	Kabinet minister Beke
beleidsdomein	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
entiteit	Agentschap Opgroeien

2 Titel en fase

Voorontwerp van decreet tot wijziging van artikel 37 van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat betreft de langdurige gesloten begeleiding

3 Samenvatting

Het Grondwettelijk Hof besloot in zijn arrest nr. 22/2021 van 11 februari 2021 tot de vernietiging van artikel 37, § 1, tweede lid, en § 4, van het decreet van 15 februari 2019, onder meer op grond van de overweging dat de sanctie van de langdurige gesloten begeleiding voor minderjarigen tussen twaalf en zestien jaar onvoldoende voorspelbaar is. Het overlaten aan de jeugdrechtbank om te bepalen wanneer er sprake is van “uitzonderlijke omstandigheden” geeft volgens het Hof aanleiding tot een risico van willekeur en is in strijd met het strafrechtelijk wettigheidsbeginsel.

Wat de vernietiging betreft van artikel 37, § 1, tweede lid, en § 4, van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, sluit het Grondwettelijk Hof de mogelijkheid om een langdurige gesloten begeleiding voor minderjarigen tussen twaalf en zestien jaar op te leggen principieel niet uit in zijn arrest, maar bekritiseert het gebrek aan invulling van het uitzonderlijke omstandigheden van de sanctie.

4 Probleembeschrijving

De nieuw toegevoegde paragraaf 4 komt tegemoet aan de rechtsonzekerheid en bepaalt onder welke voorwaarden een langdurige gesloten begeleiding mogelijk is voor minderjarigen tussen de twaalf en zestien jaar op het ogenblik van het delict.

Naast de cumulatieve voorwaarden van vermoeden van schuldbequaamheid, elke andere maatregel of sanctie is ongepast of heeft gefaald; het in gevaar zijn van de fysieke integriteit van de betrokken minderjarige delictpleger of derden en de nood aan gesloten begeleiding, wordt nauwkeurig omschreven dat deze sanctie uitsluitend mogelijk wordt voor een deelverzameling van de huidige limitatieve lijst met misdrijven die is opgenomen voor de minderjarige delictpleger die zestien jaar of meer is.

De decreetgever maakt de keuze om ook voor de minderjarigen onder de zestien jaar specifiek in te zetten op welbepaalde categorieën van ernstige maatschappijverstorende misdrijven, met name oorlogs- en terroristische misdrijven, levensdelicten (inclusief roofmoord) en verkrachting met verzwarende omstandigheden of de dood tot gevolg.

Gelet op de ernstige, levenslange impact op het slachtoffer en de sterke maatschappelijke impact, maakt de decreetgever uitdrukkelijk de keuze om alle vormen verkrachting mee te nemen.

De in aanmerking komende misdrijven voor de categorie van de twaalf- tot veertienjarigen en voor de categorie veertien- tot zestienjarigen worden, zoals dit ook steeds de bedoeling was van de decreetgever, gelijkgeschakeld.

We verwijzen hiervoor naar het antwoord van de decreetgever bij de opmerking onder punt 249 van het advies van de Raad van State van waarbij werd opgemerkt dat ten aanzien van de voor de groep van minderjarigen 'tussen twaalf en veertien jaar' meer misdrijven in aanmerking komen dan voor de groep minderjarigen 'tussen veertien en zestien jaar'. Het is niet de bedoeling geweest van de decreetgever om de in aanmerking komende misdrijven ruimer te omschrijven voor de categorie van de twaalf- tot veertienjarigen dan voor de categorie veertien- tot zestienjarigen.

Om toepassings- en interpretatiemoeilijkheden bij latere wijzigingen van het Strafwetboek te vermijden, wordt in het tekstvoorstel van het ontwerp van decreet elk van de in aanmerking komende artikelen en misdrijven, apart vermeld.

-Gaat het om een minderjarige delictpleger die op het ogenblik van de feiten minstens twaalf jaar is en de volle leeftijd van veertien jaar nog niet heeft bereikt en die een feit pleegt, zoals bedoeld in de volgende artikelen van het Strafwetboek: oorlogs- en terroristische misdrijven: 136bis (genocide), 136ter (misdaden tegen de mensheid), 136quater (oorlogsmisdaden), 136sexies (oorlogstuigen), 137, 141, (de terroristische misdrijven), 375 (verkrachting), 376 (verkrachting gepaard gaande met folteringen of opsluiting of met de dood tot gevolg), 393 tot en met 397 (de verschillende modaliteiten van doodslag en moord) en 475 SW (roofmoord), voor zover deze strafbaar zijn met meer dan tien jaar opsluiting, dan bedraagt de maximale duur van de sanctie die hem kan worden opgelegd twee jaar.

-Gaat het om een minderjarige delictpleger die op het ogenblik van de feiten minstens veertien jaar is en de volle leeftijd van zestien jaar nog niet heeft bereikt en die eenzelfde feit pleegt uit bovenvermelde lijst voor delictplegers tussen de twaalf jaar en veertien jaar op het moment van de feiten, en voor zover deze strafbaar

is met meer dan tien jaar opsluiting, dan bedraagt de maximale duur van de sanctie die hem kan worden opgelegd vijf jaar.

5 Beleidsdoelstelling

Op grond van artikel 37 kan de jeugdrechtbank een minderjarige delictpleger een sanctie gesloten begeleiding opleggen, waarbij hij wordt toevertrouwd aan een afdeling binnen een gemeenschapsinstelling voor een gesloten begeleiding met een maximale duur van zeven jaar.

Deze sanctie kan enkel tijdens de rechtspleging ten gronde worden opgelegd aan jongeren die cumulatief voldoen aan volgende zes voorwaarden :

a) de minderjarige delictpleger moet zestien jaar of meer zijn op het ogenblik van het plegen van de feiten; b) er is een vermoeden van schuldbequaamheid. Het betreft een weerlegbaar vermoeden. c) elke andere maatregel of sanctie is ongepast of heeft gefaald; d) het jeugddelict dat hij heeft gepleegd betreft een feit zoals bedoeld in de volgende artikelen van het Strafwetboek: 373 (aanranding van de eerbaarheid met gebruik van geweld of bedreiging), 375 (verkrachting), 375 (verkrachting), 376 (verkrachting gepaarde gaande met folteringen of opsluiting of met de dood tot gevolg, 379 (bederf van de jeugd en prostitutie), 393 tot en met 397 (de verschillende modaliteiten van doodslag en moord), 400 (opzettelijke slagen en verwondingen met blijvende arbeidsongeschiktheid, het verlies van een orgaan, of een zware verminking tot gevolg), 401 (opzettelijke slagen en verwondingen die zonder het oogmerk te doden, toch de dood veroorzaken), 417ter (foltering), 417quater (onmenselijke behandeling), 468 tot en met 475 (diefstal of afpersing met geweld, met verzwarende omstandigheden); e) de fysieke integriteit van de betrokken minderjarige delictpleger of derden is in gevaar; f) er is nood aan gesloten begeleiding.

Deze sanctie is een antwoord vanuit de Vlaamse Gemeenschap op de figuur van de uithandengeving. We willen in Vlaanderen een duidelijke sanctie kunnen geven n.a.v. een bijzonder ernstige normovertreding, maar vertrekkend vanuit een decretaal kader gemaakt voor minderjarigen, en zonder uitvoering in een gevangenis. Deze sanctie kan voor maximum zeven jaar uitgesproken worden.

Tijdens de langdurige gesloten begeleiding zal gewerkt worden naar herintegratie en een opbouwende rol in de samenleving

Tot aan het bereiken van de leeftijd van achttien jaar, blijft de minderjarige delictpleger in geslotenheid binnen een afdeling van de gemeenschapsinstellingen. Bij het bereiken van deze leeftijd zal, na evaluatie door de jeugdrechtbank, een plan van re-integratie uitrollen. Deze re-integratie slaat op alle levensdomeinen die vervat zaten in het handelingsplan en geeft de minderjarige de mogelijkheid om vanuit de geslotenheid te experimenteren met nieuwe rollen en uitdagingen in de maatschappij. Deze re-integratie wordt vanaf dat ogenblik jaarlijks geëvalueerd door de jeugdrechtbank. Samenwerking met volwassen educatie, vorming en tewerkstelling is een noodzakelijk binnen deze sanctie.

In principe kan deze langdurige sanctie enkel worden opgelegd aan de minderjarige delictpleger die minstens zestien jaar is, en die cumulatief voldoet aan de voorwaarden zoals hierboven uitgelegd.

Gelet op de beperkte beleidsruimte en bedoeling van de decreetgever om de sanctie van langdurige gesloten begeleiding, zij het met een minder lange maximale duur, ook mogelijk te maken voor minderjarigen die zeer ernstige jeugddelicten plegen op het ogenblik dat zij nog geen zestien jaar zijn, passen we met bijgaand ontwerp van decreet de voorwaarden voor een langdurige gesloten begeleiding voor minderjarigen jonger dan zestien jaar aan, in het licht van de vereiste van voorzienbaarheid van de strafbaarstelling zoals gesteld door het Grondwettelijk Hof.

In het decreet wordt daarom nauwkeurig omschreven dat deze sanctie uitsluitend mogelijk wordt onder de voorwaarden bepaald door artikel 37, § 4 en voor een deelverzameling van de huidige limitatieve lijst met misdrijven

die is opgenomen in artikel 37, § 2, eerste lid, 4° van het Jeugddelinquentiedecreet (voor de minderjarige delictpleger die zestien jaar of meer is).

De decreetgever maakt de keuze om voor de minderjarigen onder de zestien jaar specifiek in te zetten op zeer uitzonderlijke welbepaalde categorieën van ernstige maatschappijverstorende misdrijven met een strafmaat van 10 jaar opsluiting of meer, met name oorlogs- en terroristische misdrijven, levensdelicten (inclusief roofmoord) en verkrachting met verzwarende omstandigheden of de dood tot gevolg. Gelet op de ernstige, levenslange impact op het slachtoffer en de sterke maatschappelijke impact, maakt de decreetgever uitdrukkelijk de keuze om alle vormen van verkrachting mee te nemen.

Volledigheidshalve verwijzen we ook naar het advies van het Kinderrechtencommissariaat van 10 november 2017 bij het ontwerpdecreet betreffende het jeugddelinquentierecht waarna met het oog op de rechtswaarborgen voor minderjarigen onder de 16 jaar die een langdurige gesloten begeleiding opgelegd krijgen, voorzien werd in een halfjaarlijkse evaluatie voor de jeugdrechtbank.

6 Opties

→ Nuloptie: voorzetting van een bestaande toestand

Geen wijziging aanbrengen aan artikel 37 van het decreet betreffende het jeugddelinquentierecht zorgt ervoor dat de langdurige begeleiding in een gemeenschapsinstelling voor minderjarigen onder de 16 jaar niet mogelijk is aangezien deze bepaling werd vernietigd door het Grondwettelijk Hof. Gelet op de bedoeling van de decreetgever om deze sanctie ook voor minderjarigen tussen 12 en 16 jaar in zeer beperkte gevallen van ernstige normovertreding mogelijk te maken, is dit geen optie.

→ Optie 2: decreetswijziging– gekozen optie

Toevoeging van een nieuwe paragraaf 4 aan artikel 37 waarin de voorwaarden voor de sanctie van langdurige gesloten begeleiding voor minderjarigen jonger dan 16 jaar nauwkeurig wordt omschreven en duidelijk is dat deze sanctie uitsluitend mogelijk wordt voor een deelverzameling van de huidige limitatieve lijst met misdrijven die is opgenomen in artikel 37, § 2, eerste lid, 4° van het Jeugddelinquentiedecreet (voor minderjarigen ouder dan 16 jaar).

→ Optie 3:

Geen relevante andere opties

7 Analyse van de effecten

Doelgroepen

Minderjarigen die een jeugddelict plegen voor de leeftijd van zestien jaar.

Nuloptie

Effectbeschrijving

Geen langdurige gesloten begeleiding mogelijk

Optie 2: decreetswijziging– gekozen optie

Voor zeer ernstige delicten is voor minderjarigen onder de 16 jaar een langdurige gesloten begeleiding mogelijk, mits een halfjaarlijkse evaluatie door de jeugdrechtbank.

Vergelijking van de opties

Alleen door de bovenstaande wijziging aan artikel 37 kan het beleid inzake jeugddelinquentierecht en de langdurige gesloten begeleiding geactualiseerd worden op basis van de hierboven uiteengezette beleidsopties.

8 Uitvoering

Een decretale basis voor de langdurige gesloten begeleiding voor minderjarigen tussen 12 en 16 jaar oud op het ogenblik van het plegen van het delict en de opmaak van een uitvoeringsbesluit voor de implementatie van de langdurige gesloten begeleiding zijn noodzakelijk.

De inwerkingtreding van voorliggend ontwerpdecreet wordt net zoals de overige bepalingen met betrekking tot de langdurige gesloten begeleiding geregeld in artikel 89 van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht. Concreet wordt de datum van inwerkingtreding bepaald door de Vlaamse regering in functie van het realiseren van de nodige randvoorwaarden, zowel inhoudelijk, personeelsmatig als naar infrastructuur en capaciteit.

9 Administratieve lasten

Dit decreet creëert geen bijkomende administratieve lasten. Kosten voor burgers, organisaties (hulpverleners) naar de overheid toe (zijn er niet: geen nieuwe registratieverplichtingen, ...

10 Evaluatie

De langdurige gesloten begeleiding is nog niet in werking. Hiervoor is een besluit van de Vlaamse regering noodzakelijk.

Eénmaal in werking zullen de doelstellingen en uitvoering van de langdurige gesloten begeleiding samen met het decreet geëvalueerd worden.

11 Consultatie

De Opvolggroep Jeugddelinquentierecht en het Raadgevend Comité Opgroeien zullen nauw betrokken worden bij de invulling van het nog te nemen uitvoeringsbesluit.

11 Contactinformatie

Julie De Witte
Beleidsjurist
Hallepoortlaan 27, 1060 Brussel
julie.dewitte@opgroeien.be